

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UPA 2019/112
4. april 2019
Stine Egede

**Inuit ernumanermik isummakkullu nanertismanermik eqqugaasartut
isumassorneqarluarnissaat qulakkeerniarlugu nuna tamakkerlugu iliuousissatut
pilersaarummik kingusinnerpaamik UPA2020-mi saqqummiunneqartussamik
Naalakkersuisut suliaqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.**

(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqa Samuelson, Inuit Ataqatigiit.)

Siunnersuummut tunngavilersorluakkamut, assortoruminaatsumullu imaatumik oqaaseqassaagut.

Nunatsinni pinngitsoqarata ilisarimasaraqpugut annerusumik minnerusumilluunniit sakkortuumik misigisaqarsimasunik. Amerlassoorpassuulluta nammineerluta toqqaannaq sakkortuumik misigisaqarsimasuuvugut.

Nunatsinni imaanaanngitsorsuarmit nunami peqqarniissinnaasartumi ajoraluartumik ukiut tamaasa ajunaarnerit ajutoornerit aqqusaartarpavut, inuit amerlasuut eqqorneqaatigisartagaat.

Nappaatinik eqqorneqarnikkut inuit, anaanat, ataatat, qatanngutit allaammi meerarisat toqkkut annaaneqartarput.

Inoqatitta ilaasa inuunertik tassanngaanartumik kipitissallugu aaliangersinnaasarpaat.

Inooqatigiikkunnaarnej, aaqqiagiinnginnerilluunniit peqputigalugit meerannguit anaanamit ataamilluunniit avissaartinneqarnej aqqusaartarpaat.

Sakkortuumik inuuneqarnerup, tamatumalu kingunerisaanik meeqqanik paaqqutarinnissinnaajunnaarnerup kingunerisaannik meeqqat angajoqqaaminnit pinngitsaaliissummik peerneqartariaqartarput.

Pinerluttoqarsimatillugu anaanaq, ataatarluunniit ilaqutariinnermi akuujunnaariasaarsinnaasarpoq.

Meeqqat inuusuttuaqqat inersimasullu assigiinngitsutigut pinerluffigineqartarput, ilaatigut kinguaassiuutitigut kanngutsaatuliornikkut, atonerluinikkulluunniit. Ajoraluartumilli tamarmik ilisimalerneqarnej ajorput, ilaatigut pinerliisup siorasaaraluni oqaqqusinnginnerata kinguneranik, imaluunniit pinerlineqartup kanngusunnerata, imminulluunniit pisuutinnerata kingunerisaanik.

Ilaqarpugut aamma suliffimmi sivisuumik imaanaanngitsorsiornerup, tassalu sulisut ikinnerisa kingunerini imaluunniit oqimaatsunik sakkortuunillu sivisuumik suliaqarsimanerup kingunerisaanik “ulikkaarnerup” kingunerisaanik napparsimalersinnaasarluta.

Piffissami siviluumi ikiorserneqannginneq inummut napparsimasumut peqqinnanngittorujussuarmik kinguneqartarpoq. Ilaatigut sakkortuumik napparsimalernermik kinguneqartarluni.

Akisussaaffimmik tiguisoqapallattannginnera, inummut ilaqutaasunullu kipiluttunartorsiortitsisarpoq. Tassami susassaqarfiit soorlu politeeqarfiit, napparsimaviit kommuunillu akornanni inuit ingerlaqattaartinneqartarput ataqatigiissaarilluartoqartannginnerup kingunerisaanik.

Oqaaseqaatip aallaqaataani eqqartorneqartut piviusuummata, maanalu killiffitsinni ikiorsiissutaasartut, saaffissallu ersarippallaaratillu naamaginangimmata siunnersuutigineqartoq itigartiinnarnagu eqqartorluarneqarnissaa kissaatigeqaarput.

Inuit nappaammik ernumanermik, isummakkullu nanertisimanermik eqqorneqartut allanit takuneqarsinnaanngillat. Aatsaalli ajortivikkaangata paasineqarsinnaasarlutik.

Nunatsinni saaffissaqartitsinikkut periarfissagissaartitsigaluarutta inuit amerlanerusut nappaammik taaneqartunik ajortivinnginnerini ikiorserneqartarnissaat aqqutissiuutissagaluarpagut.

Napparsimaveqarfik suliassanik annikillisaavigineqarsinnaagaluarpoq inuit napparsimarujussualinnginnerini saaffissanik aaqquissuusaanerusunik allanik periarfissinneqartuugunik.

Soorunalimi kommuunit ataasiakkaarlutik namminersuutigisinnaagaluarpaat, tassami taakkunaniimmat sullissineq. Kisianni napparsimaveqarfik susassaqartullu allat kalluarneqanngitsoorsinnaanngimmata sulineq qitiusumit aallaaveqartillugu pilersaarusiortariaqartoq isumaqarfigaarput.

Uggoraarput Naalakkersuisup suliit ingerlareernerarlugit, kiisalu periarfissat pioreernerarlugit siunnersuummut itigartitsiinnarnerat. Pineqartoq imaannaanngiqimmat ataatiimiitaliami eqqartueqatigiissinnaaneq pisariaqarsorinaraluarpat.

Napparsimalertartut assigiinngitsorpassuarnik peqquteqartarmata, nappaallu ilaatigut sakkukittumik siviluumik pigineqarsinnaasarmat, ikiorneqajaannginnerullu kingunerisaanik tarnikku annertuumik innarliisinnaasarmat – qanigisaasunut aamma, piaartumik iliuuseqartarnissaq siunissami angorusunnaqaaq.

Taamak oqaaseqarluta ataatiimiitaliami sukumiisumik oqaluuserineqarnissaa innersuussutigalugu ingerlateqqipparput.